

Spis treści

O EWALUACJI	2
OGÓLNA OCENA BO I WYZWANIA	2
KWOTY W BO ORAZ ICH PODZIAŁ	5
PROCEDURA SKŁADANIA I ZAKRES WNIOSKÓW	6
Ograniczenie lub wycofanie przedsięwzięć na terenach placówek oświatowych	6
Ograniczenie lub wycofanie innych przedsięwzięć z BO	9
Wprowadzenie ułatwień dla składania autorów	10
Poprawianie tytułów wniosków	10
WERYFIKACJA	11
GŁOSOWANIE	11
REALIZACJA	13
PROMOCJA, INFORMACJA, EDUKACJA	13
REKOMENDACJE	17
ZAŁĄCZNIK NR 1. Zmiany postulowane przez głosujących	18
ZAŁĄCZNIK NR 2. Zmiany postulowane przez wnioskodawców	19
ZAŁĄCZNIK NR 3. Wyniki BO w 2016 roku według kategorii tematycznych	20

O EWALUACJI

Ewaluacja trzeciej edycji Budżetu Obywatelskiego (BO) w Gdyni została przeprowadzona w okresie od drugiej połowy października do końca grudnia 2016 roku.

W ramach oceny zaplanowano i zrealizowano szeroko zakrojony proces zbierania opinii i rekomendacji od różnych grup interesariuszy – zarówno od autorów wniosków składanych do BO, głosujących, reprezentantów jednostek pomocniczych gminy (rad dzielnic), jak i przedstawicieli administracji publicznej.

Oprócz tego analizie poddano dane zastane dotyczące przede wszystkim liczby oraz kategorii zgłoszonych i zwycięskich wniosków do BO, także pochodzących z systemu głosowania.

Celem tak szeroko zakrojonej ewaluacji było spojrzenie na Budżet Obywatelski z różnych perspektyw oraz sformułowanie rekomendacji sprzyjających rozwojowi procesu w przyszłości.

Tabela 1. Metody wykorzystane w trakcie ewaluacji BO w 2016 roku.

Metoda	Symbol	Termin	Dodatkowe uwagi
Ankieta elektroniczna dla mieszkańców	AM	3-13 listopada	875 respondentów
Ankieta elektroniczna dla wnioskodawców	AW	3-13 listopada	55 respondentów
Spotkania z wnioskodawcami	SW	15 i 17 listopada	19 uczestników
Spotkania z przedstawicielami rad dzielnic	SR	17 i 24 listopada	19 uczestników reprezentujących 12 rad dzielnic
Spotkania z przedstawicielami administracji publicznej (pracownikami na stanowiskach kierowniczych oraz szeregowych)	SU	25 listopada	21 uczestników (w tym 7 osób zajmujących stanowiska kierownicze)
Analiza danych na temat głosowania	Nie dotyczy	Grudzień 2016	
Analiza pozostałych danych zastanych	Nie dotyczy	Listopada-grudzień	
Ankieta wewnętrzna w LIS	Nie dotyczy	Druga poł. października	8 uczestników

Za realizację spotkań z przedstawicielami administracji publicznej oraz analizę danych z głosowania odpowiadała Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”. Pozostałe elementy ewaluacji BO zrealizowało Laboratorium Innowacji Społecznych.

W niniejszym raporcie przedstawiono część głównych wniosków płynących z przeprowadzonej ewaluacji, na które zwracały uwagę różne grupy osób zainteresowanych Budżetem Obywatelskim. Osobne opracowania – umieszczone na stronie www.bo.gdynia.pl – poświęcono podsumowaniu obu ankiet (dla mieszkańców i dla wnioskodawców) oraz analizie danych na temat głosowania. W dokumentach tych Czytelnik znajdzie szczegółowe informacje dotyczące sposobu zbierania danych oraz mniej popularne postulaty, z przedstawienia których zrezygnowano w niniejszym, mniej obszernym raporcie.

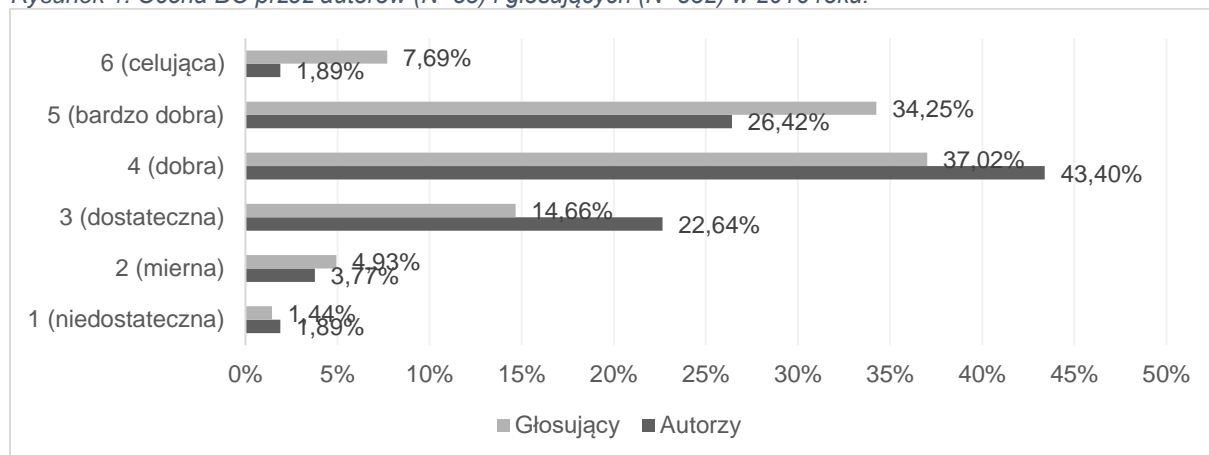
OGÓLNA OCENA BO I WYZWANIA

W trakcie ewaluacji, przedstawiciele odmiennych grup interesariuszy zwracali uwagę na różnego rodzaju problemy i trudności wpływające na **ocenę całego BO. Ocena ta jest nieznacznie gorsza niż ta sprzed roku¹**. Według ankiety dla mieszkańców w 2016 roku,

¹ W ankiecie zrealizowanej po głosowaniu w 2015 roku (N=4809¹) respondenci przyznali realizacji Budżetu Obywatelskiego średnią ocenę **4,58** w (skali szkolnej).

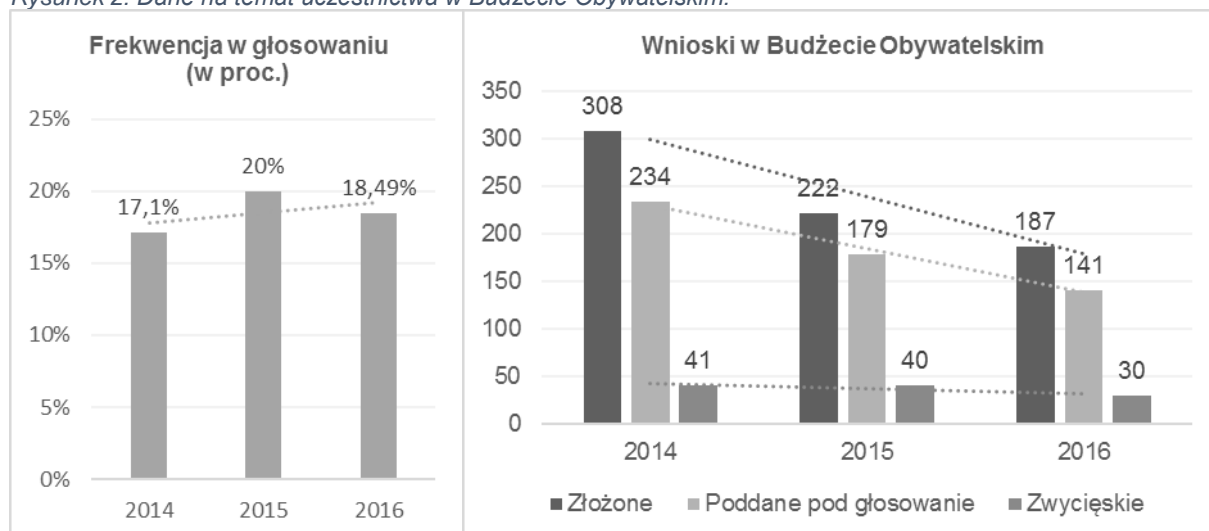
średnia ocena ostatniej edycji to **4,2**. Surowiej wypowiedzieli się w odrębnym badaniu wnioskodawcy, którzy ocenili BO na trzy z plusem lub cztery z minusem (średnia przyznanych ocen to **3,94**). Tegoroczne oceny procesu z podziałem na wnioskodawców i głosujących przedstawia wykres poniżej.

Rysunek 1. Ocena BO przez autorów (N=53) i głosujących (N=832) w 2016 roku.

Choć żadne z tych badań ankietowych – ani w 2015, ani w 2016 roku – nie zostało przeprowadzone na reprezentatywnej próbie, to można ostrożnie postawić hipotezę, że wraz z upływem czasu **mieszkańcy zauważają nieznacznie więcej niedoskonałości** Budżetu Obywatelskiego realizowanego w dotychczasowej formule. Wpływa to nie tylko na poziom zadowolenia z BO, ale również na chęć uczestnictwa w całym procesie. Może o tym świadczyć zarówno mniejsza liczba zgłoszonych wniosków, jak również nieco niższa niż w 2015 roku frekwencja w głosowaniu.

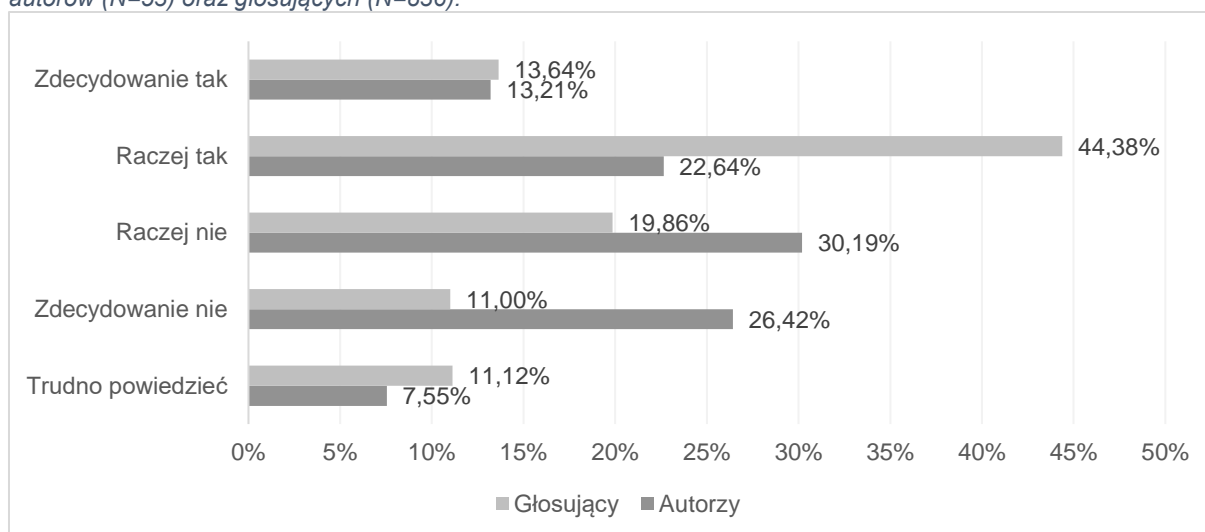
Rysunek 2. Dane na temat uczestnictwa w Budżecie Obywatelskim.

Należy zwrócić uwagę, że w ramach ewaluacji **nie pojawiły się krytyczne uwagi o samej idei** Budżetu Obywatelskiego. Wydaje się, że większość osób akceptuje potrzebę zapewnienia mieszkańcom możliwości współdecydowania o sposobie wydawania środków publicznych. Bardzo często pojawiały się jednak różnego rodzaju zastrzeżenia do sposobu, w jaki jest przeprowadzany cały proces oraz jego wyników.

Na pytanie o to, czy wyniki BO odzwierciedlają potrzeby mieszkańców dzielnicy, twierdząco odpowiedziało blisko 60 proc. głosujących i jedynie ok. 36 proc. wnioskodawców.

Rysunek 3. Odpowiedź na pytanie, „czy wyniki BO odzwierciedlają potrzeby mieszkańców w dzielnicy?” według autorów (N=53) oraz głosujących (N=836).

Na bardziej krytyczną ocenę autorów bez wątpienia wpływa wynik uzyskany przez zgłoszone przez nich wnioski. Z analizy różnych głosów zebranych w ramach ewaluacji wynika jednak, że na sprawę należy spojrzeć znacznie szerzej, a tym samym uznać, że ocena zasadności realizacji określonych wniosków nie wynika jedynie z tego, czy projekt popierany przez poszczególnych głosujących albo autorów wygrał, czy też nie.

Chodzi w tym wypadku o bardziej zasadnicze sprawy związane przede wszystkim z **oceną szans skorzystania z efektów** Budżetu Obywatelskiego różnych grup mieszkańców wyodrębnionych ze względu na charakter potrzeb oraz obszar zamieszkania. Wśród znacznej części uczestników ewaluacji rośnie świadomość istnienia różnego rodzaju ograniczeń obecnego regulaminu. Bardzo często BO jest postrzegany jako intensywna rywalizacja o dość nieznaczne środki w skali całego budżetu miasta (w 2016 roku to ok. 5,2 mln zł). Konkurencyjny charakter modelu prowadzi do dużej mobilizacji części mieszkańców, ale jest również źródłem frustracji osób, którym w danym roku nie udało się nic wygrać. W tej swoistej „grze”, jaką jest BO, stosunkowo niewielka grupa wnioskodawców i mieszkańców ma szansę na realizację własnych pomysłów na poprawę miasta.

Większość postulatów przedstawionych w trakcie realizacji miała na celu zmianę tego stanu rzeczy albo poprzez reakcję na jeden z symptomów braku równych szans, np. poprzez ograniczenie albo wykluczenie projektów proponowanych na terenach placówek oświatowych zwycięskich w większości dzielnic, w których zostały zgłoszone. Sporadycznie zwracano uwagę na to, że choć podobne rozwiązania mogą na krótką metę wyrównać szanse różnych „graczy” w BO, to tak naprawdę nie stanowią metody całościowego rozwiązania problemu.

Największym wyzwaniem stojącym przed Budżetem Obywatelskim w dłuższej perspektywie jest wypracowanie zasad, które będą prowadziły do decydowania o środkach publicznych w oparciu o bardziej zrównoważony proces decyzyjny, w ramach którego będą mogły zostać zauważone różnego rodzaju potrzeby. Zasady takie powinny wynikać z celów stawianych przed BO, które – jak wynikało z jednego ze spotkań z wnioskodawcami – przynajmniej dla części autorów nie były do końca jasne.

W krótszej perspektywie warto byłoby przynajmniej częściowo zmodyfikować zasady w sposób prowadzący do wyrównania szans obecnej rywalizacji. Bez tego typu zmian, przywracających wiarę uczestników w BO, pojawia się ryzyko dalszego ograniczenia uczestnictwa osób, które zraziły się w ramach dotychczasowych edycji. Dotyczy to przede wszystkim wnioskodawców, czyli kluczowych osób w całym procesie. Bez ich aktywności

polegającej na składaniu propozycji do BO oraz zachęcaniu mieszkańców do głosowania, wskaźniki uczestnictwa będą prawdopodobnie w dalszym ciągu spadać.

W kolejnych punktach raportu przedstawiono szczegółowe propozycje zmian zgłaszane przez uczestników w trakcie ewaluacji BO.

KWOTY W BO ORAZ ICH PODZIAŁ

W ramach ewaluacji głosujący zgłaszali propozycje dotyczące podniesienia wielkości środków przeznaczanych na BO oraz sposobu ich podziału. Kwestie te były sygnalizowane przez różne grupy interesariuszy za pośrednictwem kilku technik zbierania uwag. Żaden z tych pomysłów nie był jednak zgłoszony przez grupę większą niż kilkanaście-kilkadziesiąt osób².

Tabela 2. Najczęściej pojawiające się postulaty dotyczące kwoty w BO oraz sposobu jej podziału.

LP	Postulat	Zródło
1.	Podniesienie kwoty przeznaczonej na BO	AM, AW, SW, SR
2.	Ograniczenie maksymalnych kwot projektów zgłaszanych w dzielnicach	AM, AW, SW, SR
3.	Pełne wykorzystanie puli kwot w ramach BO	AM, AW, SW, SR
4.	Podzielenie niektórych dzielnic na mniejsze obszary	AM, AW, SW, SR
5.	Osobna pula na zadania dotyczące całego miasta/ponad-dzielnicowe	AM, AW, SW, indywidualne uwagi na piśmie
6.	Dzielenie puli na dwie pule służące realizacji małych i dużych projektów	SW

Najbardziej popularny postulat (sygnalizowany w obu ankietach przez łączną grupę ok. 50 osób) dotyczył **podniesienia kwoty**, o której decydują mieszkańcy. Na ogół uczestnicy ograniczali się do ogólnej rekomendacji zwiększenia środków na Budżet Obywatelski. Jeśli pojawiły się konkretne propozycje kwot, to najczęściej wynosiły one ok. **9-10 mln zł**. Wskazywano, że środki przeznaczone na BO w 2016 roku (ok. 5,2 mln zł) były zbyt małe, a w części dzielnic nie było nawet możliwości zrealizowania choć jednego większego projektu.

Choć podobnie jak w latach ubiegłych pojawiały się propozycje wydzielenia osobnej puli na zadania ogólnomiejskie (czy też o charakterze ponaddzielnicowym), to zgłaszało je stosunkowo niewiele osób (ok. 20 respondentów w obu ankietach elektronicznych). Więcej sugestii dotyczyło sposobu, w jaki należy dzielić środki w ramach dzielnic, aby umożliwić korzystanie z efektów różnym grupom mieszkańców. Przy tej okazji najczęściej pojawiały się propozycje, żeby – zwłaszcza w przypadku zwiększenia ogólnej kwoty na BO – wprowadzić:

- ograniczenia maksymalnych kwot projektów
- podzielić budżet dzielnicowy na finansowanie projektów małych i dużych, np. w stosunku 25 do 75 proc.

Oba powyższe rozwiązania miałyby pozwolić na realizację większej niż dotychczas liczby projektów, skierowanych do różnych grup.

W przypadku niektórych dzielnic (np. Chwarzno-Wiczlino, Pustki Cisowskie-Demptowo, Dąbrowa) zaproponowano, by podzielić rejon na mniejsze obszary, dzięki czemu mieszkańcy różnych części terytorium jednostek pomocniczych mieliby szansę na przegłosowanie istotnych dla nich projektów.

Przykładowe wypowiedzi w ankietach:

² Informacje o liczbie osób popierających poszczególne pomysły w ankietach elektronicznych przedstawiono w załączniku nr 1 i 2.

- Rozdzielić Wiczlino od Chwarzna, duża ilość mieszkańców Chwarzna zawsze będzie powodować „przepadanie” wniosków ważnych dla mieszkańców Wiczlina.
- Rozdzielić BO „Pustki Cisowskie-Demptowo” na a) Pustki Cisowskie i b) Demptowo. Nierówna liczba mieszkańców obu dzielnic daje nierówne szanse na zwycięstwo. 100% frekwencji na Demptowie realnie nie pozwoli na przegłosowanie projektu Pustek Cisowskich.
- Nie można łączyć projektów części dzielnic np. Dąbrowa (szeregowce) nigdy nie wygra z Dąbrówką (blokowisko) ze względu na liczbę mieszkańców tak samo jest w innych dzielnicach – potrzeby mieszkańców domków zawsze będą przegłosowane przez „blokowisko”.

Ostatnia propozycja zgłaszana przez przedstawicieli różnych grup interesariuszy dotyczyła pełniejszego wykorzystania puli środków przeznaczonych co roku na BO. Zdaniem niewielkiej grupy uczestników należałoby maksymalnie dużo środków wydać w ramach edycji, na które zostały przeznaczone. Kontestowana była więc czasami zasada, zgodnie z którą finansuje się tylko projekty najbardziej popularne w głosowaniu. Stąd też propozycje, żeby:

- realizować projekty mieszkańców z dalszych miejsc na liście, jeśli wystarcza na nie środków
- negocjować z autorami zmniejszenie zakresu kolejnych zadań na liście w celu wykonania przedsięwzięcia w przynajmniej ograniczonej skali.

Zdarzały się również pojedyncze głosy, by środki zaoszczędzone na realizacji projektów wybranych w głosowaniu wracały do puli, o której decydują mieszkańcy w Budżecie Obywatelskim. (W ewaluacji nikt nie zwracał uwagi, że może – i faktycznie dochodzi – do sytuacji odmiennych, czyli zwiększenia przez samorząd środków na wykonanie przedsięwzięć wybranych przez mieszkańców w głosowaniu). Tego typu postulaty wynikały przede wszystkim z przekonania, że wyceny projektów w BO są zawyżane w trakcie weryfikacji, a ich realizacja w rzeczywistości kosztuje mniej.

PROCEDURA SKŁADANIA I ZAKRES WNIOSKÓW

Najwięcej uwag zebranych w trakcie ewaluacji dotyczyło propozycji wprowadzenia różnego rodzaju ograniczeń dotyczących rodzaju zgłaszanych wniosków – zarówno ze względu na ich tematykę, jak i obszar, którego dotyczą. Znacznie rzadziej mieszkańcy odnosili się do procedury składania projektów. Na tę sprawę zwracali uwagę przede wszystkim wnioskodawcy, a rzadziej reprezentanci rad dzielnic.

Tabela 3. Najczęściej pojawiające się postulaty dotyczące składanych wniosków oraz procedury ich zgłaszania.

LP	Postulat	Zródło
1.	Ograniczenie lub wycofanie przedsięwzięć dotyczących terenów placówek oświatowych (na ogół szkół, rzadziej przedszkoli)	AM, AW, SW, SR
2.	Wprowadzenie innych ograniczeń wniosków	AM, AW, SW, SR
3.	Poprawianie tytułów wniosków przez urząd	AW, SW, SR
4.	Wprowadzenie ułatwień przy składaniu wniosków dla autorów:	AW, SW

Ograniczenie lub wycofanie przedsięwzięć na terenach placówek oświatowych

Najwięcej uwag w tym zakresie dotyczyło propozycji związanych z wycofaniem lub ograniczeniem przedsięwzięć dotyczących terenów placówek oświatowych, czyli wniosków najczęściej określanych jako „szkolne”. Była to bez wątpienia najczęściej pojawiająca się propozycja, bez względu na metodę zbierania opinii. W ankietach dla głosujących i wnioskodawców ok. 20 proc. wszystkich zgłoszonych uwag dotyczyło właśnie tej kwestii.

Gdy podczas spotkania zapytano jedną z grup autorów, na czym ich zdaniem polega kłopot z tego typu przedsięwzięciami, wskazano następujące kwestie:

- **niespełnienie warunków ogólnodostępności** – realizacje są w najlepszym przypadku częściowo dostępne, np. po godzinach, w których korzystają z nich głównie uczniowie. Relacjonowano przypadki, gdy mimo wcześniejszych deklaracji, dyrektorzy nie zgodzili się na korzystanie z inwestycji przez innych mieszkańców, tłumacząc to na przykład brakiem środków na wynagrodzenia dla pracowników, którzy opiekowaliby się boiskiem czy placem zabaw po godzinach pracy placówki.
- **nadmierna przewaga** nad innymi projektami w głosowaniu – projekty „szkolne” przez sam tylko fakt zgłoszenia mogą liczyć na duże poparcie uczniów i ich rodziców. Pozostałym autorom znacznie trudniej jest dotrzeć do potencjalnych głosujących.
- **koszty projektów** – na terenach placówek proponowane są na ogół dość kompleksowe i drogie propozycje. W przypadku ich zwycięstwa nie ma szansy na realizację innych projektów, bowiem pomysły „szkolne” konsumują prawie całą pulę w dzielnicy.
- **placówki oświatowe mają zapewnione finansowanie z innych źródeł**
- **demotywacja autorów** – wnioskodawcy przegrywający ze „szkołami” tracą ochotę, by ponownie działać.

Wskazywana przez uczestników ewaluacji przewaga w głosowaniu projektów na terenach placówek oświatowych znajduje potwierdzenie również w analizie danych zastanych. W 2016 roku pod głosowanie poddano 28 wniosków, które zakładały realizację zadania na terenie placówek oświatowych (przede wszystkim szkół). Tego typu wnioski były średnio o ponad 75 tys. złotych droższe niż pozostałe propozycje. Zyskały również przeciętnie ponad dwukrotnie więcej głosów oraz punktów w głosowaniu.

Tabela 4. Zestawienie średnich z podziałem na kategorie wniosków.

Wnioski	Średnia		
	Kwota wniosku	Liczba głosów	Liczba punktów
Wnioski dotyczące terenów placówek oświatowych	186 890,00 zł	953,18	4314,21
Wnioski dotyczące pozostałych terenów	111 613,61 zł	433,89	1784,59
Wnioski łącznie	126 562,11 zł	537,01	2286,93

Projekty „szkolne” zajęły pierwsze miejsce w głosowaniu w 11 z 14 dzielnic, w których zostały zgłoszone i będą realizowane w 2017 roku w sumie w 12 dzielnicach. Na wykonanie wszystkich wymienionych propozycji zostanie przeznaczona blisko 40 proc. całości środków przeznaczonych w tegorocznej edycji BO, a ok. 45,5 proc. z „zakontraktowanych”³. Skuteczność w pozyskiwaniu środków jest również widoczna, gdy uwzględni się sumę przeznaczoną na realizację zwycięskich projektów „szkolnych” w stosunku do kwot wszystkich wniosków poddanych pod głosowanie.

³ Bez uwzględnienia kwoty 650 198,00 zł, która nie została wydana w dzielnicach i przejdzie na kolejny rok.

Tabela 5. Zestawienie kwot wniosków poddanych pod głosowanie.

Wnioski	Suma wnioskowanych kwot ⁴	Suma kwot zwycięskich projektów	Procent kwot przyznanych do wnioskowanych
Wnioski dotyczące terenów placówek oświatowych	5 232 920,00 zł	2 071 857,00 zł	39,59%
Wnioski dotyczące pozostałych terenów	12 612 337,60 zł	2 481 490,00 zł	19,68%
Wnioski łącznie	17 845 257,60 zł	4 553 347,00 zł	25,52%

Przedsięwzięcia dotyczące terenów placówek oświatowych dominowały w głosowaniu nie tylko w swoich dzielnicach, ale również w skali całego miasta. W dziesiątce najliczniej popartych projektów w Gdyni aż osiem dotyczyło zadań zaproponowanych przy placówce oświatowej. Do najlepszej „dziesiątki” przebiły się tylko dwa projekty promowane przez osoby związane z organizacjami pozarządowymi – Stowarzyszeniem Starowiejska oraz Stowarzyszeniem Kibiców Gdyńskiej Arki.

Tabela 6. Dziesięć projektów cieszących się największym poparciem w głosowaniu w 2016 roku w skali całej Gdyni.

Miejsce w Gdyni	Nazwa projektu	Kwota	Liczba oddanych głosów	Liczba punktów
1	ABC zabawy! Atrakcyjne Bezpieczne Centra Zabawy! Stwórz nam podstawy dobrej zabawy - modernizacje placów zabaw - przy Szkole Podstawowej nr 16 oraz Wesoła Dolinka przy ul. Rumskiej [Dzielnica: Pustki Cisowskie-Demptowo]	267 156 zł	2606	12481
2	Rodzinny plac zabaw i zewnętrzna siłownia [Dzielnica: Leszczynki]	185 000 zł	1756	8574
3	Akcja Rekreacja - modernizacja boisk do piłki koszykowej i piłki siatkowej dla dzieci i dorosłych mieszkańców dzielnicy Chylonia na terenie Szkoły Podstawowej nr 40 w Gdyni [Dzielnica: Chylonia]	330 000 zł	1700	8199
4	Aktywna Chylonia [Dzielnica: Chylonia]	330 000 zł	1686	8039
5	Bezpieczne boisko do piłki nożnej [Dzielnica: Grabówek]	140 750 zł	1652	7946
6	Budowa otwartego boiska wielofunkcyjnego z bezpieczną nawierzchnią przy II Liceum [Dzielnica: Działki Leśne]	131 320 zł	1516	7308
7	Śródmieście wygodne dla pieszych - więcej zieleni, lepsze oświetlenie ulic i mała architektura [Dzielnica: Śródmieście]	453 890 zł	1476	7061
8	A teraz czas na budowę nowoczesnego boiska piłkarskiego ze sztuczną murawą na Chwarznie w ZS nr 15 przy ul. Jowisza [Dzielnica: Chwarzno-Wiczlino]	390 000 zł	1309	6162
9	Budowa Boiska Wielofunkcyjnego oraz Placu Do Ćwiczeń Siłowych [Dzielnica: Śródmieście]	453 882 zł	1261	5903
10	Arka Pokoleń rewitalizacja historycznej Górki przy ul. Ejsmonda wraz z realizacją stałej wystawy poświęconej największym sukcesom Arki Gdynia [Dzielnica: Wzgórze św. Maksymiliana]	37 040 zł	1208	5615

W trakcie ewaluacji proponowano na ogół dwa możliwe rozwiązania polegające na:

- wykluczeniu możliwości składania wniosków dotyczących projektów zlokalizowanych na terenach placówek oświatowych
- wydzielenia puli, o którą będą rywalizować tego typu wnioski.

Pozostawienie obecnych rozwiązań – zdaniem dużej części uczestników – będzie prowadzić do dalszego zniechęcania się dużej części wnioskodawców oraz mieszkańców.

⁴ Uwzględnia sumę kwot wniosków poddanych pod głosowanie.

Ograniczenie lub wycofanie innych przedsięwzięć z BO

W trakcie ewaluacji pojawiły się propozycje, by z BO wycofać również - oprócz wniosków szkolnych - projekty dotyczące terenów:

- spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot
- prywatnych
- instytucji publicznych

Zastrzeżenia wobec różnego rodzaju terenów były zbliżone do tych przytoczonych w przypadku wniosków „szkolnych”. Postrzegano je jako dodatkowy sposób pozyskiwania środków, które w innym wypadku mogłyby być wykorzystane na realizację potrzeb mieszkańców.

Nieliczni spośród badanych sugerowali również:

- poprawienie jakości składanych wniosków
- powiązanie wniosków z diagnozą potrzeb w dzielnicach
- ograniczenia realizacji projektów z różnych kategorii (np. rekreacji, na którą przeznaczają się najwięcej środków w ramach BO czy też inwestycji i remontów dróg, które – w opinii części osób – powinny być wykonywane w ramach standardowych zadań miasta).

Tego typu sugestie zdają się wynikać nie tylko z prób zwiększenia szans na zwycięstwo projektów innych niż do tej pory. Pokazują również, że uczestnicy ewaluacji mieli odmienne wizje dotyczące tego, jakie projekty powinny być w BO realizowane. W uwagach krytycznych bardzo często podkreślano, że jakieś zadania „powinny być realizowane” przez samorząd w ramach innych środków. Budżet Obywatelski postrzegano raczej jako sposób realizacji potrzeb mieszkańców, na które brakuje środków z innych źródeł.

Warto przyrzeć się również pojawiającej się krytyce projektów rekreacyjnych. W opinii części głosujących w ramach BO realizuje się za dużo tego typu wniosków. Zastrzeżenia tego typu wykraczają jedynie poza preferencje głosujących związanych z oceną potrzeb w dzielnicy i mają pewne uzasadnienie w rezultatach obecnego modelu, w którym projekty rekreacyjne realizowane są częściej niż by to wynikało z preferencji mieszkańców wyrażonych w głosowaniu.

Projekty dotyczące rekreacji stanowiły poniżej połowy wszystkich poddanych pod głosowanie w 2016 roku. W skali całego miasta zdobyły ok. 59 proc. głosów, dzięki czemu w większości dzielnic zostaną zrealizowane przedsięwzięcia o profilu rekreacyjnym. Z trzydziestu projektów przeznaczonych do realizacji w 2017 roku, aż trzy czwarte to właśnie projekty tego typu.

Tabela 7. Analiza wniosków poddanych pod głosowanie z uwzględnieniem kategorii tematycznej.

Kategoria	Poddane pod głosowanie		Zdobyte głosy		I miejsce w dzielnicy		Projekty do realizacji	
	Liczba	Proc.	Liczba	Proc.	Liczba	Proc.	Liczba	Proc.
Rekreacja	62	43,97%	44477	58,74%	17	77,27%	23	76,67%
Inwestycje i remonty	55	39,01%	21366	28,22%	4	18,18%	5	16,67%
Estetyzacja	16	11,35%	7150	9,44%	1	4,55%	2	6,67%
Bezpieczeństwo	8	5,67%	2726	3,60%	0	0,00%	0	0,00%
SUMA	141	100%	75719	100%	22	100%	30	100%

Analizując wyniki w niektórych dzielnicach, można zauważyć, że tak dobre rezultaty związane są nie tylko z potrzebami mieszkańców. Autorom projektów rekreacyjnych łatwiej jest gromadzić poparcie na przedsięwzięcia dotyczące poprawy infrastruktury służącej spędzaniu czasu wolnego niż na projekty związane z inwestycjami i remontami, które są na ogół bardziej lokalne i służą mniejszej liczbie mieszkańców. Gdynianie postawieni przed wyborem budowy boiska albo remontu jednej z lokalnych dróg, przeważnie zagłosują na boisko. Gdyby jednak mieli do wyboru poprawę infrastruktury drogowej albo rekreacyjnej, wyniki mogłyby wyglądać zupełnie inaczej.

Sugerują to wyniki głosowania w niektórych dzielnicach z podziałem na cztery kategorie wniosków. W sumie, **w siedmiu dzielnicach w następnym roku z BO będą realizowane tylko projekty rekreacyjne**, chociaż te zdobyły poniżej 45 proc. wszystkich oddanych głosów. Przykładowo:

- na Chwarznie-Wiczlinie projekty rekreacyjne zdobyły 42,86 proc. głosów, projekty związane z inwestycjami i remontami 38,18 proc. głosów, a projekty dotyczące bezpieczeństwa 18,49 proc. głosów. Zostanie jednak zrealizowane tylko jedno przedsięwzięcie rekreacyjne.
- w Cisowej na zwyczajny projekt rekreacyjny oddano tylko 38,98 proc. wszystkich głosów – 61,02 proc. głosów mieszkańców na poprawę estetyki w dzielnicy rozłożyło się jednak pomiędzy dwa pozostałe przedsięwzięcia, które nie będą realizowane.
- w Witominie-Leśniczówce na jedyny projekt związany z rekreacją oddano 28,39 proc. wszystkich głosów, co jednak wystarczyło, żeby w następnym roku stworzyć plac sportów miejskich. Nie powstanie za to żaden projekt związany z inwestycjami i remontami, których na liście było najwięcej i które zdobyły w sumie ponad połowę wszystkich oddanych głosów przez mieszkańców.

Pełne zestawienie liczby głosów oddanych na projekty z podziałem na kategorie przedstawiono w załączniku nr 3 do raportu. Z tabeli widać, że choć na projekty rekreacyjne w dzielnicach oddano 55,7 proc. głosów, to trzy czwarte wszystkich realizowanych będzie dotyczyło właśnie tej kategorii. Głosy osób, które potrzeby dzielnicy postrzegają inaczej, w głosowaniu się nie przebijają, co z pewnością wpływa na poziom zadowolenia z wyników BO.

Wprowadzenie ułatwień dla składania autorów

Wnioskodawcy (w ankiecie oraz na spotkaniach) proponowali, by w trakcie etapu składania propozycji zadań do BO dodatkowo wesprzeć autorów. Najczęściej pojawiały się postulaty:

- organizacji dodatkowych form wsparcia w postaci szkoleń oraz możliwości przekonsultowania pomysłów z osobami odpowiedzialnymi za ich późniejsze sprawdzanie
- rezygnacji z konieczności zbierania podpisów pod wnioskiem złożonym w jednej z poprzednich edycji, w przypadku jego ponownego zgłoszenia.

Poprawianie tytułów wniosków

Część wnioskodawców w ankiecie elektronicznej oraz w trakcie spotkań prezentowało opinię, że tytuły części projektów nie odpowiadają ich faktycznemu zakresowi. Ponieważ zdaniem uczestników ewaluacji wielu mieszkańców sugeruje się przede wszystkim nazwą projektu nie wnikając w jego zawartość, dobrze byłoby poprawiać niektóre tytuły zadań, tak aby było jasne, co oraz na jakim terenie ma zostać wykonane w ramach danego

przedsięwzięcia. Na jednym ze spotkań z autorami zasugerowano, żeby za adekwatność nazw projektów odpowiadali pracownicy Laboratorium Innowacji Społecznych.

WERYFIKACJA

Choć respondenci obu ankiet elektronicznych stosunkowo rzadko odnosili się do weryfikacji, to na ten etap dużo uwagi zwrócili wnioskodawcy w trakcie dwóch spotkań ewaluacyjnych. Większość z tych uwag odnosiła się do tempa i jakości sprawdzania wniosków przygotowanych przez mieszkańców.

Tabela 8. Najczęściej pojawiające się postulaty dotyczące weryfikacji.

LP	Postulat	Źródło
1.	Szybsze zakończenie weryfikacji wniosków	AM, AW, SW, SR
2.	Zmniejszenie zawyżanych wycen	AM, AW, SW, SR
3.	Podniesienie (na różny sposób) jakości weryfikacji zadań zgłoszonych do BO, w tym poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • bardziej szczegółową weryfikację, • wykrywanie niezgodności z innymi planami miasta. 	AM, AW, SW, SR
4.	Wydłużenie czasu na poprawienie wniosków przez autorów:	SW

Autorzy zwracali uwagę, że lista zadań, na które będzie można głosować, powinna być ogłoszona znacznie wcześniej niż miało to miejsce w roku 2016, co pozwoliłoby zainteresowanym przygotować lepszą promocję ich pomysłów. Na spotkaniu z autorami wyrażono zgodę na to, by weryfikację zakończyć jeszcze przed wakacjami, dzięki czemu można by uniknąć realizacji tego etapu w okresie urlopowym.

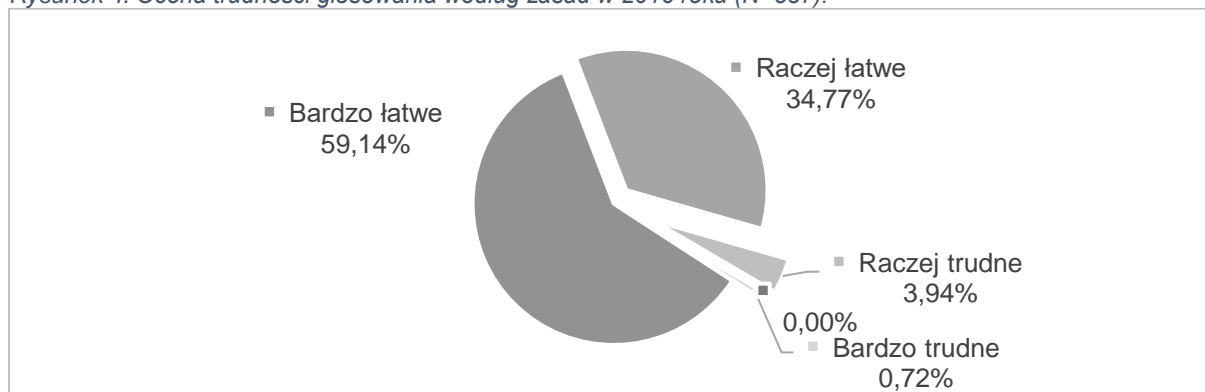
Wielu autorów wyrażało również przekonanie, że wyceny przedstawiane przez administrację publiczną w trakcie weryfikacji wniosków są zawyżane. Ogranicza to liczbę projektów, które mogą zostać wybrane do realizacji w głosowaniu. Wnioskodawcy przedstawiając te opinie opierali się nie tyle na faktycznych kosztach realizacji zwycięskich przedsięwzięć w ramach BO, co na rozbieżności szacunków dokonywanych przez urzędników oraz wycen zdobywanych przez autorów w trakcie przygotowywania ich propozycji zadań (opartych na informacjach znalezionych w internecie oraz pozyskanych w ramach szacowania rynku i kontaktów z podmiotami zajmującymi się zbliżonymi działaniami).

GŁOSOWANIE

W trakcie głosowania w 2016 roku mieszkańcy wskazywali maksymalnie pięć projektów oraz szeregowali je od najbardziej do najmniej istotnego. Była to duża zmiana w stosunku do metody z roku 2015, gdy w ramach głosowania mieszkańcy byli ograniczeni kwotą przeznaczoną na daną dzielnicę, tzn. łączna kwota popartych przez nich projektów nie mogła być wyższa niż suma środków przeznaczonych na dany obszar.

Na podstawie wyników ewaluacji można stwierdzić, że zmiany w sposobie wyboru projektów nie sprawiły raczej mieszkańcom większego problemu. Blisko 85 proc. respondentów w ankiecie dla mieszkańców oceniło głosowanie jako raczej albo bardzo łatwe.

Rysunek 4. Ocena trudności głosowania według zasad w 2016 roku (N=837).

Mimo to, niewielka grupa uczestników sugerowała uproszczenie głosowania w kolejnych latach. Wśród najczęściej pojawiających się postulatów zgłaszano odejście od przypisywania wybranym projektom priorytetów. Oprócz tego wnioskowano o uproszczenie interfejsu strony i odejście od konieczności licznego klikania i przechodzenia pomiędzy różnymi ekranami.

Zgłaszano również inne postulaty dotyczące przede wszystkim kryteriów uprawniających do udziału w głosowaniu oraz sposobu organizacji głosowania.

Tabela 9. Najczęściej pojawiające się postulaty dotyczące głosowania.

LP	Postulat	Źródło
1.	Podniesienie minimalnego wieku głosujących	AM, AW, SW, SR
2.	Uproszczenie zasad głosowania, np. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Odejście od przypisywania wybranym projektom priorytetów • Zmniejszeniu liczby popieraných projektów (do trzech, dwóch lub jednego) • Przywróceniu poprzednich zasad głosowania 	AM, AW, SW, SR
3.	Poprawienie szczelności głosowania	AM, AW, SW
4.	Ułatwienie głosowania osobom starszym (nie korzystającym z internetu)	AM, AW, SR
5.	Wcześniejsze ogłoszenie informacji na temat zasad głosowania	SW, SR
6.	Zwiększenie widoczności „lotnych brygad”	SW

Część uczestników ewaluacji zwracała uwagę na konieczność podniesienia wieku głosujących. Zdaniem niewielkiej liczby osób, osoby niepełnoletnie nie posiadają wystarczającej wiedzy i kompetencji, by świadomie wskazywać projekty w głosowaniu. Podejrzewano, że głosy są albo oddawane przez rodziców, albo też młode osoby w wieku szkolnym są nakłaniane do poparcia konkretnych projektów przez pracowników placówek oświatowych.

W różnych formach ewaluacji podkreślano konieczność zwiększenia dostępności głosowania dla osób starszych poprzez lepszą organizację punktów stacjonarnych do głosowania, czy też zwiększenia widoczności „lotnych brygad”.

Pojawiła się kontrowersja związana z głosowaniem na projekty w BO ze względu na miejsce zamieszkania. Grupa kilkunastu osób w ankiecie dla mieszkańców zasugerowała umożliwienie głosowania na projekty we wszystkich dzielnicach. Nieco mniejsza liczba uczestników chce, aby głosować można było tylko w miejscu zamieszkania.

Propozycja umożliwienia głosowania w różnych dzielnicach:

- Nie powinno być ograniczenia do jednej dzielnicy (dobrze, że już nie ma ograniczenia)

Propozycja głosowania na projekty jedynie w dzielnicy zamieszkania:

- Po pierwsze należy ZABRONIĆ głosowania mieszkańcom spoza dzielnicy. Projekty

do dzielnicy w której się zamieszkuje i można wybrać inną). Interesowały mnie projekty z różnych dzielnic, niestety nie było możliwości wyboru projektów jednocześnie z różnych dzielnic. Miejsce zamieszkania jest jedno, ale miejsca "użytkowania" są rozsiane po całej Gdyni.

- Powinna być możliwość głosowania w dwóch dzielnicach, ponieważ ktoś może przebywać w dwóch miejscach równie często i ciężko czasem zdecydować, które projekty są lepsze.

powinny być realizowane głównie dla mieszkańców. Jeżeli zgłaszany jest projekt np. szkolny, który w znacznym stopniu angażuje rodziców i ich dzieci spoza dzielnicy i ten projekt zajmuje wysokie miejsce w głosowaniu mimo, iż mieszkańcy oczekują realizacji innych projektów – idea budżetu nie ma sensu.

- Jak w pierwszym budżecie, mieszkańcy poszczególnych dzielnic powinni głosować na swoje dzielnice, a nie na dowolną dzielnicę, gdyż w ten sposób można stworzyć projekt, którego mieszkańcy nie chcą.

REALIZACJA

Większość uwag w tym zakresie dotyczyła tylko kilku punktów, przede wszystkim związanych z tempem powstawania projektów wybranych w BO.

Tabela 10. Najczęściej pojawiające się postulaty dotyczące realizacji.

LP	Postulat	Źródło
1.	Przyspieszenie realizacji	AM, AW, SW, SR
2.	Większa koordynacja realizacji projektów	SW
3.	Finansowanie projektów, które nie wygrały, z innych pul budżetu	SW

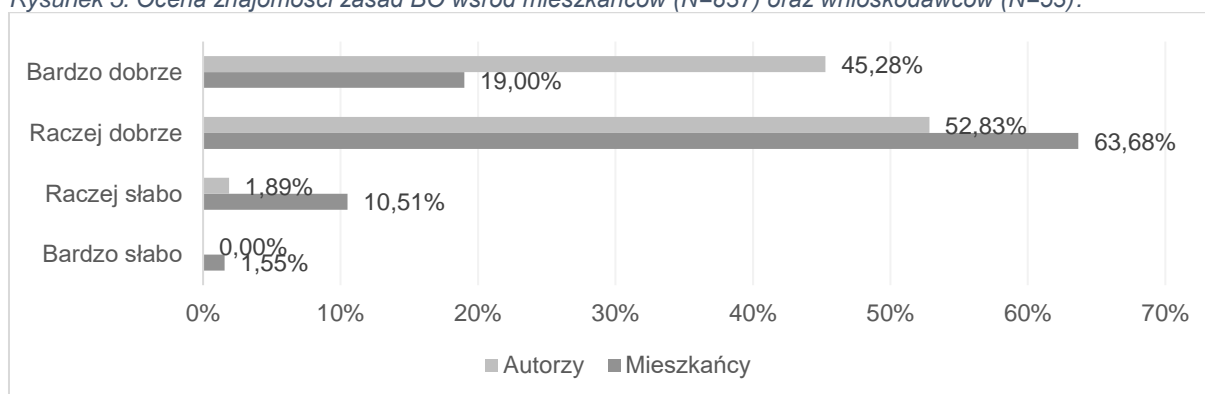
Autorzy w trakcie spotkań zgłaszali problem braku koordynacji podczas wykonywania zwycięskich projektów. Działania LIS związane ze zbieraniem informacji na temat harmonogramów uznano za niewystarczające. Zdaniem części wnioskodawców, konieczny jest bardziej wnikliwy monitoring postępów prac, który być może przyczyniłby się do szybszej realizacji zadań wybranych przez mieszkańców. W ich opinii konieczne jest wywieranie presji na wydziałach i dopingowanie ich do zwiększania tempa.

Zgłaszano postulaty, by ważne projekty, które nie zdobyły wystarczającej liczby głosów, i tak realizować z budżetu miasta. Dzięki temu wzrosło przekonanie autorów, że faktycznie warto składać projekty, nawet jeśli nie zajmą pierwszego miejsca w głosowaniu.

PROMOCJA, INFORMACJA, EDUKACJA

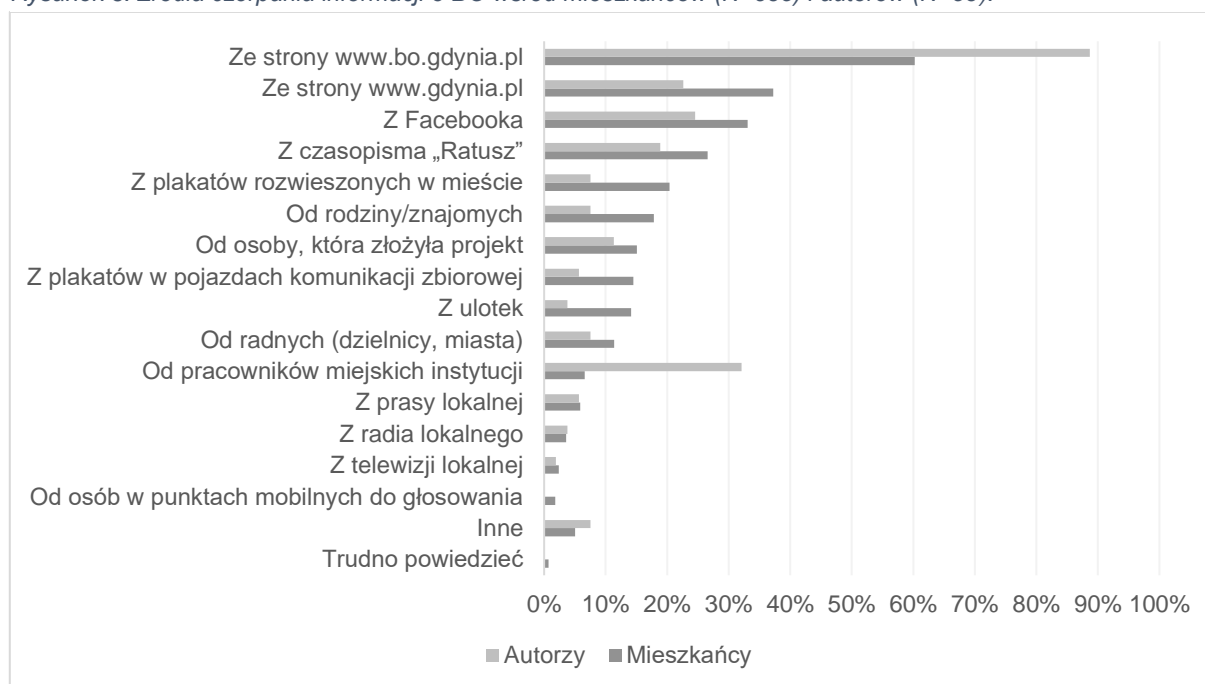
Większość respondentów w ankietach swoją znajomość zasad Budżetu Obywatelskiego oceniała raczej lub bardzo dobrze. Znacznie lepsze zrozumienie zasad deklarowały osoby, które złożyły wnioski do BO.

Rysunek 5. Ocena znajomości zasad BO wśród mieszkańców (N=837) oraz wnioskodawców (N=53).

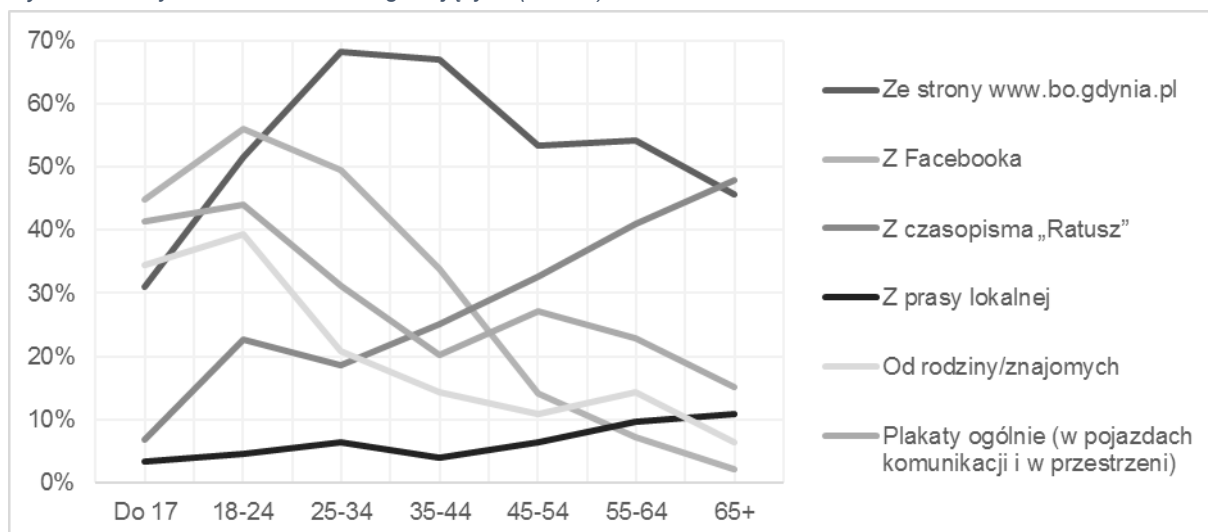
Obie grupy uczestników korzystały z podobnych źródeł informacji na temat procesu. Najczęściej wskazywano źródła internetowe, zarówno strony www – serwis Budżetu Obywatelskiego oraz witrynę Miasta Gdynia – jak i portal społecznościowy Facebook. W przypadku osób, które składały wnioski większe znaczenie niż dla głosujących miał kontakt z przedstawicielami urzędu. Głosujący z kolei częściej niż wnioskodawcy za ważny kanał komunikacji uznawali plakaty w pojazdach komunikacji zbiorowej oraz te rozwieszane w przestrzeni miasta. Wśród prasy największe znaczenie respondenci przypisywali tygodnikowi „Ratusz” wydawanemu przez Urząd Miasta Gdyni.

Rysunek 6. Źródła czerpania informacji o BO wśród mieszkańców (N=835) i autorów (N=53).

Podobnie, jak w przypadku ewaluacji BO w 2015 roku, zestawiliśmy wybrane formy promocji z ich odbiorcami ze względu na wiek. Wyniki były bardzo zbliżone.

Rysunek 7. Wybrane źródła a wiek głosujących (N=798).

Przedstawiony wykres uzmysławia, jak bardzo istotne jest zróżnicowanie komunikacji ze względu na grupę wiekową. Facebook, z którego w największym stopniu korzystały osoby młode, dla starszych respondentów był praktycznie bez znaczenia. Odwrotnie z czasopismem „Ratusz”, który trafia w przeważającej mierze do osób starszych.

Ciekawe wnioski płyną z analizy skuteczności plakatów w komunikacji publicznej i w przestrzeni miejskiej (na wykresie przedstawione łącznie). Z odpowiedzi w ankietach wynika, że na informacje w pojazdach częściej zwracali uwagę młodszy respondenci (do 34 roku życia). Dla respondentów w średnim wieku (35-54 lata) większe znaczenie miały informacje promocyjne zamieszczone w przestrzeni miejskiej.

Mimo faktu, że informacje o Budżecie Obywatelskim były rozpowszechniane za pomocą różnych kanałów, większość uczestników ewaluacji wskazywała, że proces wciąż jest niewystarczająco nagłośniony, o czym świadczą m.in. wyniki frekwencji w minionej edycji.

W trakcie ewaluacji pojawiły się m.in. następujące postulaty:

- lepsze nagłośnienie procesu, w szczególności:
 - przed i w trakcie etapu składania propozycji do BO
 - w czasie głosowania
- zwiększenie czytelności strony internetowej poświęconej BO
- bardziej szczegółowa i czytelniejsza informacja na temat wniosków zgłoszonych do BO
- dopasowanie promocji do różnych grup mieszkańców (np. seniorów)
- wzmocnienie komunikacji poza internetem (plakaty, ulotki, materiały informacyjne)
- przygotowanie bardziej szczegółowych materiałów informacyjnych na temat zasad i przebiegu całej procedury BO
- informowanie mieszkańców we współpracy z różnymi partnerami (np. radami dzielnic, szkołami, bibliotekami)
- zwiększenie wsparcia dla wnioskodawców przy składaniu wniosku (np. poprzez pomoc urzędników, szkolenia oraz udostępnianie przykładowych kosztorysów z lat ubiegłych)
- organizacja spotkań w dzielnicach w godzinach dogodnych dla mieszkańców, na których przedstawiane byłyby plany władz dla konkretnych rejonów

- określenie zasad, na jakich instytucje publiczne (takie jak szkoła) mogą angażować się w promocję projektów, które ich dotyczą.

Wnioskodawcy w ankiecie i na spotkaniach dodatkowo sugerowali konieczność:

- udostępnienia na stronie aktualnej mapy własności gruntów
- przygotowanie tablic, na których można umieszczać informacje o projektach w trakcie głosowania
- przygotowanie projektu plakatu dla autorów z większym polem na wpisanie informacji.

REKOMENDACJE

Jak zauważono w części poświęconej „Ogólnej ocenie BO i wyzwaniom” (zob. s. 2-5), w dłuższej perspektywie warto zastanowić się nad daleko idącymi zmianami w procedurze Budżetu Obywatelskiego, które będą zmierzały do przemyślenia zasad całego przedsięwzięcia. Problemy, na które zwróciła uwagę część mieszkańców w ewaluacji - takie jak bardzo duża konkurencyjność czy plebiscytowość BO, dotyczą nie tylko Gdyni, lecz również innych polskich miast. Wydaje się, że tego trybu trudności są nieodłączną częścią modelu Budżetu Obywatelskiego, który po raz pierwszy został wprowadzony w Sopocie w 2011 roku, a potem był kopiowany i modyfikowany przez inne samorządy. Poradzenie sobie z tego typu trudnościami będzie wymagało opracowania nowych rozwiązań, we współpracy z różnymi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim z mieszkańcami. Jest to więc praca na miesiące, jeśli nie lata, a nie na kilka tygodni.

Do czasu wypracowania nowych zasad warto modyfikować istniejące procedury i dopasowywać je w możliwie największym stopniu do oczekiwań mieszkańców Gdyni. Z tego względu sugeruje się, by w kolejnej edycji:

- zwiększyć kwotę przeznaczoną na Budżet Obywatelski oraz utrzymać inicjatywę „+1”, która spotkała się z dobrym odbiorem społecznym
- komunikować wszystkie zasady (również głosowania) od samego początku realizacji Budżetu Obywatelskiego
- wprowadzić ułatwienia dla autorów z poprzednich edycji BO, np. dotyczące zniesienia konieczności zbierania podpisów poparcia projektów, które zostały poddane pod głosowanie w latach ubiegłych
- wprowadzić bardziej informacyjne i ujednoliczone tytuły projektów zgłaszanych do BO, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli łatwiej zorientować się, czego wniosek dotyczy
- wyrównać szanse na zwycięstwo wnioskodawców rywalizujących z projektami zgłaszanymi na terenach administrowanych przez placówki wychowawcze i edukacyjne – albo poprzez ograniczenie możliwości zgłaszania tego typu wniosków, albo poprzez ustalenie bardziej rygorystycznych zasad wspierania takich przedsięwzięć przez placówki publiczne (np. zakaz promocji konkretnych wniosków na terenach instytucji)
- przyspieszyć i usprawnić proces sprawdzania wniosków, m.in. poprzez wcześniejszy nabór propozycji projektów oraz lepszą koordynację współpracy pomiędzy Laboratorium Innowacji Społecznych, komórkami Urzędu Miasta Gdyni oraz jednostkami Miasta Gdyni
- usprawnienie realizacji zwycięskich wniosków oraz bardziej szczegółowe raportowanie przebiegu wykonywania projektów, w tym również ich ostatecznych kosztów
- ulepszanie promocji i informacji na temat BO (na wszystkich etapach), zwłaszcza tej skierowanej do osób nie korzystających lub w niewielkim stopniu korzystających z internetu.

ZAŁĄCZNIK NR 1. Zmiany postulowane przez głosujących.

Na pytanie „Czy Pan/i zdaniem należy coś zmienić w kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego?” zadane w ankiecie elektronicznej dla głosujących odpowiedziało 476 osób. 70 respondentów nie miało żadnych propozycji zmian. Pozostałych 406 badanych wypowiedziało się na temat niemal każdego etapu związanego z Budżetem Obywatelskim. W sumie, złożyły się one na 546 szczegółowych uwag. Uwag tych jest więcej niż respondentów, ponieważ niektóre wypowiedzi odnosiły się do różnych etapów BO.

Tabela 11. Zmiany w BO postulowane przez głosujących.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Brak propozycji zmian, w tym:	70
• Zmiany nie są potrzebne	64
• Trudno powiedzieć, co by należało zmienić	6
Uwagi odnoszące się do kwot przeznaczanych na BO oraz ich podziału, w tym:	78
• Podniesienie kwoty przeznaczonej na BO	36
• Wygospodarowanie kwoty na zadania ponaddzielnicowe lub ogólnomiejskie	15
• Zmiana podziału środków w poszczególnych dzielnicach	6
• Pełne wykorzystanie puli dzielnicowej co roku	5
• Wprowadzenie maksymalnych kwot wniosków	4
• Inne	12
Uwagi dotyczące składanych wniosków, w tym	199
• Wprowadzenie ograniczeń lub wycofanie projektów dotyczących terenów placówek edukacyjnych (przede wszystkim szkół)	124
• Wprowadzenie ograniczeń lub wycofanie projektów dotyczących terenów należących do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz terenów prywatnych	17
• Ograniczyć projekty dotyczące inwestycji transportowych	15
• Poprawa jakości i przydatności projektów	11
• Ograniczyć liczbę projektów rekreacyjnych	5
• Powiązanie projektów z diagnozą potrzeb w dzielnicach	4
• Inne	23
Uwagi dotyczące weryfikacji projektów zgłaszanych do BO, w tym	13
• Przyspieszenie weryfikacji	4
• Zmniejszenie wyceny zadań	4
• Bardziej szczegółowa weryfikacja	5
Uwagi dotyczące głosowania	87
• Odebranie prawa głosu dzieciom	21
• Umożliwienie głosowania na projekty z różnych dzielnic	20
• Zmiana metody głosowania	10
• Zwiększenie bezpieczeństwa danych i wiarygodności głosowania	9
• Głosowanie na projekty tylko w miejscu zamieszkania	6
• Zwiększenie liczby punktów stacjonarnych do głosowania	4
• Inne	17
Uwagi dotyczące promocji, informacji i edukacji	82
• Zwiększyć promocję poszczególnych etapów BO	46
• Zwiększenie czytelności strony BO	13
• Zwiększenie frekwencji	8
• Czytelniejsza prezentacja informacji o projekcie	6
• Inne	9
Przyspieszyć realizację zwycięskich projektów	41
Na inny temat	48
SUMA	616

ZAŁĄCZNIK NR 2. Zmiany postulowane przez wnioskodawców.

W ankiecie elektronicznej dla wnioskodawców zadano dwa pytania, w odpowiedzi na które wnioskodawcy przedstawiali propozycje zmian w kolejnej edycji BO. Na pytanie „Czy Pana/i zdaniem należałoby wprowadzić jakieś zmiany w kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego?” odpowiedziało 47 respondentów, zaś na pytanie „Czy ma Pan/i jeszcze jakieś uwagi dotyczące Budżetu Obywatelskiego?” 29 osób. Odpowiedzi potraktowano łącznie. W tabeli przedstawiono 121 uwag z podziałem na kategorie. . Uwag tych jest więcej niż respondentów, ponieważ niektóre wypowiedzi odnosiły się do różnych etapów BO

Tabela 12. Zmiany w BO postulowane przez wnioskodawców.

Kategoria	Liczba uwag (U)
Wysokość i podział kwoty w BO, w tym:	19
• Podniesienie kwoty w BO (ogólnie i w dzielnicach)	8
• Wykorzystanie w całości kwot przeznaczonych na BO	3
• Podzielenie niektórych dzielnic na mniejsze obszary	3
• Osobna pula na zadania ogólnomiejskie/ponaddzielnicowe	2
• Ograniczenie maksymalnych kwot wniosków	2
• Inne	1
Procedura składania i zakres wniosków, w tym:	43
• Ograniczenie lub wykluczenie wniosków na terenach placówek oświatowych	21
• Uwagi dotyczące zakresu wniosków	12
• Zwiększenie wsparcia i wprowadzenie ułatwień dla autorów	6
• Inne	4
Zasady i sposób przeprowadzenia głosowania, w tym:	19
• Uproszczenie zasad głosowania	7
• Uszczelnienie głosowania	4
• Podniesienie wieku głosujących	3
• Inne	5
Weryfikacja, w tym:	7
• Szybsze przeprowadzenie weryfikacji	3
• Uwagi dotyczące sposobu przeprowadzenia weryfikacji	3
Promocja, w tym:	16
• Sugestie dotyczące promocji procesu	12
• Poprawienie strony internetowej	4
Realizacja zwycięskich projektów	4
Pozostałe	13
SUMA	121

ZAŁĄCZNIK NR 3. Wyniki BO w 2016 roku według kategorii tematycznych.

Dzielnica		Babie Doły	Chwarzno-Wiczlino	Chylonia	Cisowa	Dąbrowa	Działki Leśne	Grabówek	Kamienna Góra	Karwiny	Leszczynki	Mały Kack	Obtuze	Oksywie	Ortowo	Pogórze	Pustki Cisowskie – Demptowo	Redłowo	Śródmiście	Wielki Kack	Witomino – Leśniczówka	Witomino – Radiostacja	Wzgórze Św. Maksymiliana
Bezpieczeństwo	Liczba wniosków (proc.)	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,00%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	14,29%	0,00%	0,00%
	Kwota (proc.)	0,00%	10,91%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,48%	25,11%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	4,66%	0,00%	0,00%	0,00%	17,27%	0,00%	0,36%	0,00%	0,00%
	Liczba głosów (proc.)	0,00%	18,49%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	5,51%	18,47%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,92%	0,00%	0,00%	0,00%	8,55%	0,00%	17,41%	0,00%	0,00%
	Liczba punktów (proc.)	0,00%	18,74%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	4,66%	15,85%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,46%	0,00%	0,00%	0,00%	7,23%	0,00%	16,45%	0,00%	0,00%
Estetyzacja	Liczba wniosków (proc.)	0,00%	0,00%	0,00%	66,67%	0,00%	0,00%	12,50%	30,00%	0,00%	20,00%	20,00%	10,00%	20,00%	44,44%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%
	Kwota (proc.)	0,00%	0,00%	0,00%	33,95%	0,00%	0,00%	8,80%	18,25%	0,00%	23,14%	15,61%	8,37%	14,26%	16,44%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	17,82%
	Liczba głosów (proc.)	0,00%	0,00%	0,00%	61,02%	0,00%	0,00%	6,13%	18,46%	0,00%	22,88%	20,54%	13,26%	16,38%	33,31%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	39,54%
	Liczba punktów (proc.)	0,00%	0,00%	0,00%	58,62%	0,00%	0,00%	5,65%	15,58%	0,00%	23,11%	21,52%	13,05%	16,72%	26,96%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	41,06%
Inwestycje i remonty	Liczba wniosków (proc.)	0,00%	42,86%	60,00%	0,00%	14,29%	40,00%	0,00%	40,00%	22,22%	40,00%	0,00%	50,00%	40,00%	22,22%	100,00%	0,00%	57,14%	20,00%	87,50%	71,43%	50,00%	37,50%
	Kwota (proc.)	0,00%	50,88%	33,57%	0,00%	35,43%	32,48%	0,00%	46,93%	5,41%	30,52%	0,00%	60,47%	47,21%	29,89%	100,00%	0,00%	44,50%	24,92%	85,55%	78,06%	62,30%	25,33%
	Liczba głosów (proc.)	0,00%	38,18%	33,41%	0,00%	6,33%	18,27%	0,00%	31,80%	13,34%	11,44%	0,00%	41,73%	41,54%	26,32%	100,00%	0,00%	47,35%	35,63%	85,32%	54,21%	56,86%	22,96%
	Liczba punktów (proc.)	0,00%	38,33%	29,43%	0,00%	6,56%	16,53%	0,00%	29,83%	12,04%	10,00%	0,00%	42,37%	42,01%	28,51%	100,00%	0,00%	45,46%	37,77%	84,93%	51,05%	57,04%	21,21%
Rekreacja	Liczba wniosków (proc.)	100,00%	42,86%	40,00%	33,33%	85,71%	60,00%	87,50%	20,00%	44,44%	40,00%	80,00%	40,00%	40,00%	22,22%	0,00%	100,00%	42,86%	60,00%	12,50%	14,29%	50,00%	37,50%
	Kwota (proc.)	100,00%	38,21%	66,43%	66,05%	64,57%	67,52%	91,20%	32,34%	69,48%	46,34%	84,39%	31,15%	38,53%	49,00%	0,00%	100,00%	55,50%	57,81%	14,45%	21,58%	37,70%	56,85%
	Liczba głosów (proc.)	100,00%	43,33%	66,59%	38,98%	93,67%	81,73%	93,87%	44,24%	68,20%	65,68%	79,46%	45,01%	42,08%	30,45%	0,00%	100,00%	52,65%	55,82%	14,68%	28,39%	43,14%	37,49%
	Liczba punktów (proc.)	100,00%	42,93%	70,57%	41,38%	93,44%	83,47%	94,35%	49,93%	72,10%	66,89%	78,48%	44,57%	41,27%	35,07%	0,00%	100,00%	54,54%	55,00%	15,07%	32,51%	42,96%	37,73%
Liczba wniosków do realizacji	Bezpieczeństwo																						
	Estetyzacja										1												1
	Inwestycje i remonty												1			1			1	1		1	
	Rekreacja	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	3	1	1	1		1	1		1	1		